

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 19. listopada 2005.

Bog oprašta grijeh pokajanome grešniku

Kateheza br. 70 –

Uvodno čitanje: Psalam 130; Iz dubine tebi vapijem, (I. večernja nedjelje IV. tjedna) Iz dubine, Gospodine, vapijem tebi: / Gospodine, usliši glas moj! / Neka pazi uho tvoje / na glas moga vapaja! / Ako se, Gospodine, grijeha budeš spominjao, / Gospodine, tko će opstati? / Al u tebe je praštanje, / da bismo ti sluili. / U Gospodina ja se uzdam, / duša se moja u njegovu uzda riječ. / Duša moja čeka Gospodina / više no zoru straa noćna; / više no zoru straa noćna; / nek Izrael čeka Gospodina. / Jer je u Gospodina milosrđe / i obilno je u njega otkupljenje; / on će otkupiti Izraela / od svih grijeha njegovih.

1. Naviješten je jedan od najpoznatijih psalama u kršćanskoj tradiciji: De profundis, nazvan tako po svome početku u latinskom prijevodu. Uz Psalam Miserere, postao je jedan od pokorničkih psalama omiljenih u pučkoj pobožnosti.

Bez obzira na svoju pogrebnu namjenu, ovaj tekst je ponajprije pjesan boanskome milosrđu i pomirenju između grešnika i Gospodina, Boga pravednoga, ali uvijek spremnoga da se objavi kao "milosrdan i milostiv, spor na srdbu, bogat ljubavlju i vjernošću", koji "iskazuje milost tisućama, podnosi opačinu, grijeh i prijestup" (Izl 34,6-7). Upravo s toga razloga naš se Psalam nalazi uključen u večernje bogoslužje Boića i čitave Boićne osmine, kao i u bogoslužje četvrte nedjelje vazmenoga vremena te svetkovine Navještenja Gospodnjega.

2. Psalam 130 započinje glasom koji se podie iz dubina zla i grijeha (usp. rr. 1-2). Moliteljev "ja"

upravlja se Gospodinu govoreći: "Gospodine, vapijem tebi". Psalm se potom razvija kroz tri dijela posvećena temi grijeha i oprostjenja. Pritom se prije svega obraća Bogu, kojega izravno oslovljava s "ti": "Ako se, Gospodine, grijeha budeš spominjao, Gospodine, tko će opstati? Al' u tebe je praštanje, da bismo ti sluili (rr. 3-4).

Značajna je činjenica da ovo sluenje označeno poštovanjem pomiješanim s ljubavlju, nije potaknuto kaznom, nego praštanjem. Više od Boje srdbe, sveti strah Boji u nama mora biti potaknut njegovom nesebičnom i razoruavajućom velikodušnošću. Bog uistinu nije neki nesmiljeni vladar koji osuđuje prijestupnika, nego je otac pun ljubavi, kojega moramo ljubiti, ne iz straha od kazne, nego poradi njegove dobrote spremne na praštanje.

3. U središtu drugoga dijela nalazi se "ja" molitelja koji se više ne obraća Gospodinu, nego govori o njemu: "U Gospodina ja se uzdam, duša se moja u njegovu uzda riječ. Duša moja čeka Gospodina, više no zoru straa noćna" (rr. 5-6). U srcu skrušenoga Psalmista cvate sada iščekivanje, nada i sigurnost da će Bog izgovoriti osloboditeljsku riječ i izbrisati grijeh.

Treći i posljednji dio u tijeku ovoga Psalma širi se na sav Izrael, na narod koji je često grešan i svjestan potrebe za milošću Bojom: "Nek Izrael čeka Gospodina. Jer u Gospodina je milosrđe i obilno je u njega otkupljenje; on će otkupiti Izraela od svih grijeha njegovih" (rr. 7-8).

Osobno spasenje, koje je molitelj prethodno traio, širi se sada na čitavu zajednicu. Psalmistova vjera smješta se unutar povijesne vjere naroda Saveza, "otkupljenoga" po Gospodinu, ne samo od nevolja egipatskoga tlačenja, nego i od "svih grijeha". Polazeći od tamnoga vrtloga grijeha, molitva De profundis stie do svijetloga obzorja Boga, gdje vlada "milosrđe i otkupljenje", dvije velike oznake Boga ljubavi.

4. Prepustimo se sada razmatranju što ga je o ovome Psalmu otkala kršćanska predaja. Izabiremo riječ svetoga Ambrozija: u svojim spisima on se često ukazuje na razloge koji potiču da se od Boga trai oprostjenje.

"Imamo dobrog Gospodina koji eli svima oprostiti", kae on u svojoj raspravi O pokori, te dodaje: "eliš li biti opravdan, ispovijedi svoje nedjelo: ponizna ispovijed grijeha odrješuje čvor grijeha... Vidi kojom nadom te potičem na ispovijed" (2,6,40-41: SAEMO, XVII, Milano-Roma 1982, str. 253).

U Tumačenju Evanđelja po Luki, ponavljajući isti poziv, ovaj milanski biskup izriče svoje divljenje nad darovima što ih Bog pridodaje svome oprost: "Pogledaj koliko je dobar Bog! Spreman je oprostiti grijehe: ne daje on samo ono što je bilo oduzeto, nego dodaje i darove kojima se nismo nadali". Zaharija, otac Ivana Krstitelja, ostao je nijem, jer nije povjerovao anđelu, no onda, oprostivši mu, Bog mu je dao dar proroštva u pjesmi: "Koji je maloprije bio nijem, sada već proriče", primjećuje sveti Ambrozije, "to je jedan od najvećih Gospodinovih milosti, da ga upravo oni koji su ga zanijekali sada ispovijedaju. Neka stoga nitko ne gubi pouzdanje, neka nitko ne

očajava oko boanskih prosudbi, pa čak i ako osjeća grinju savjesti zbog grijeha. Bog zna promijeniti mišljenje, ako ti znaš ispraviti grijeh" (2,33: SAEMO, XI, Milano-Roma 1978, str. 175).

Pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Pozdravljam i blagoslivljam hrvatske hodočasnike, posebno iz upe Obraćanja svetoga Pavla iz Zagreba. Otajstvo Euharistije daruje nam se kako bismo i sami postali Tijelo Gospodinovo; stoga Pričešću preobraavajte i posvećujte svojivot. Hvaljen Isus i Marija!